Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 63. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 4-го КВІТНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 4, 1956. No. 63. VOL. LXIII.

СПРАВИ НАСИЛЬНОГО ПОВАЛЕННЯ УРЯДУ МОЖУТЬ ВИРІШАТИ ТІЛЬКИ ФЕДЕРАЛЬНІ СУДИ

Вашингтон. — Найвищий Суд ЗДА більшістю 6-ох до 3-ох голосів вирішив, що стейти не мають права судити за те, що хтось закликає до насильної зміни форми федерального уряду, бо закон Смита застерігає це право для федеральних судів. Закон Смита, ухвалений Конґресом в 1940 році, уважає злочином накликування до насильної зміни форми теперішньої системи уряду ЗДА. Рішення більшости прочитав головний суддя Ірл Воррен. Разом із ним голосували ще й такі судді: Гюґо Л. Блек, Фелікс Франкфуртер, Вільям О. Даґлес, Том С. Кларк і Джан М. Гарлен. Три інші судді Стенлі Ф. Рід, Гаролд Г. Бертон і Шерман Мінтон не погоджувалися зі становищем більшости. Головною думкою в рішенні більшости було те, що Конґрес уважає „підбурювання до зміни уряду" за важливу державну справу, і тому про неї „не можуть рішати стейтові суди". В опінії меншости твердиться, що в законі, прийнятому Конґресом, немає докладного розмежування між стейтовими і федеральними судами, і тому Найвищий Суд ЗДА не може обмежувати стейтів в їхньому судівництві. Рішення Найвищого Суду ЗДА затвердило рішення Пенсилвенійського Стейтового Найвищого Суду в справі комуністичного провідника Стіва Нелсона, якого були засудили 30 січня 1952 року за порушення пенсилвенійського закону проти підбурювання. Нелсона засуджено до 20-річної кари тюрми і 10,000 долярів гривни та до заплачення судових коштів в висоті 13,000 долярів. Але Найвищий Суд стейту Пенсилвенія скасував той вирок, твердячи, що закон Смита відобрав право стейтовим судам судити за підбурювання до насильної зміни форми уряду. Стейт Пенсилвенія, і з ним 30 інших стейтів, апелювали до Найвищого Суду ЗДА, який тепер вирішив цю справу.

Пізніше Федеральний Суд засудив Нелсона до 5-тирічної кари тюрми, та Нелсон апелював і від цієї кари до вищого суду, і ця справа ще не є вирішена, а оскаржений знаходиться на волі за кавцією. 42 стейти і Гаваї та Аляска мають окремі закони проти підбурювання, а не мають цих законів тільки стейти Арізона, Мізурі, Північна Дакота, Південна Каролайна, Ореґон Вашингтон. Також і інші стейти, подібно як і Пенсилвенія, твердять, що Конґрес не має права касувати стейтові закони про кари за підбурювання до насильної зміни форми уряду. Представник Пенсилвенії заявив, що стейт не може чекати, аж вулицями міст литиметься кров і тому сам мусить мати право судити комуністів. Але головний суддя Найвищого Суду ЗДА Воррен заявив, що Конґрес законом Смита і іншими законами застерігає право судити за підбурювання до насильства федеральним судам. Накликування до насильної зміни форми уряду, твердить більшість Найвищого Суду ЗДА, — це злочин проти цілої держави, і тому за той злочин повинен карати федеральний суд. Коли б за ті злочини судили і стейтові суди, то це загрожувало б безпеці держави, — твердить більшість Найвищого Суду ЗДА.

„До побачення нарік!" — обіцяє Президент

Вашингтон. — На травниках навколо Білого Дому зібралося в другий день цьогорічних Великодніх Свят 19,027 дітей із своїми батьками для традиційного щорічного „качання крашанок". До зібраних вийшов і вітав їх президент Айзенгавер із своєю Дружиною, обмінюючися крашанками із дітьми. В промові до зібраних Президент висловив радість з приводу гарної погоди і з того, що в цьогорічному качанні крашанок бере участь так багато дітей. Він висловив жаль, що немає цього року разом з ним в цій радісній хвилині його власних внуків, які хворіють дитячою недугою і тому не могли прибути. Попращався з присутніми Айзенгавер словами „Бувайте здорові! До побачення нарік!" Останніми словами — на думку політичних обсерваторів — Айзенгавер підкреслив впевнення у свою перемогу під час виборів і в те, що в найближчому році він далі резидуватиме як Президент у Білому Домі. Під час цієї зустрічі під Білим Домом грала для дітей військова оркестра і діти могли ходити не тільки по травниках, але й лазити по деревах. Діти відбували між собою змагання за те, хто найдалі покотить свою крашанку. В „качанні крашанок" могли брати участь тільки діти віком нижче 12 літ. З старших осіб брали участь тільки ті, що їх діти супроводили.

Президент Айзенгавер із своєю Дружиною обмінюється крашанками із дітьми, зібраними біля Білого Дому.

Передбачають подвоєння надвишки фармерської продукції в найближчому досятиріччі

Вашингтон. — Товариство Крайового Плянування передбачає, що надвишка фармерської продукції в найближчому десятиріччі, тобто до 1965 року, подвоїться, якщо вона збільшуватиметься з такою швидкістю, як тепер. Це заявили члени цього товариства, професори Гарвардського університету Дж. Д. Блек і Мишиґенської Стейтової Школи Джеймс Т. Боннен. Крайове Товариство Плянування — приватна, неполітична організація. Її звіт про стан фармерства затвердили численні фармерські організації та фармерські економісти й публіцисти, які пишуть про фармерські справи. Якщо теперішня урядова допомога для підтримки цін на фармерські продукти буде продовжуватися і буде затримана контроля фармерської продукції, то в 1965-му році фармери дадуть продукції майже на 9 відсотків більше, ніж треба для внутрішньої консумпції. Теперішня надвижка становить коло 4-ох відсотків крайової консумції. Автори цього звіту застерігаються, що такого збільшення досягне надвижка фармерської продукції при тій умові, якщо до того часу не буде гарячої війни і буде продовжуватися теперішній добробут.

Прем'єр Франції критикує закордонну політику ЗДА

Париж. — Ґю Молле, — французький прем'єр, гостро скритикував американську закордонну політику у своєму інтерв'ю для відомого американського тижневого журналу „ЮС енд Ворлд Ріпорт". Молле хотів би бачити в американській політиці „нову тактику, сильніше підкреслення конечности роззброєння, новий підхід в справі з'єдинення Німеччини і нову політику в справі допомоги закордонові." Конкретно, він критикує напр. президента Айзенгавера за його становище на минулорічній липневій конференції „на вершинах" у Женеві, закидаючи йому, як також державному секретареві Доллесові на конференції міністрів закордонних справ у Женеві, що ці американські державні мужі на перше місце поставили справу з'єдинення Німеччини і безпеки в Европі, а щойно на дальше — справу роззброєння. З'єдинення Німеччини, твердить Молле, може прийти тільки у безпосередньому зв'язку з роззброєнням. Американські політичні кола стверджують, що Молле не сказав властиво нічого, чого раніше не сказав вже міністер закордонних справ Франції Піно. Цей останній прибуде в травні до Вашингтону і тоді всі ці французькі сумніви й застереження будуть піддані детальному розглядові в обопільних нарадах.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАБОРОНЯЄ ВИВІЗ ЗБРОЇ ІЗРАЇЛЕВІ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер вирішив, щоб поки що не продати Ізраїлеві тієї зброї, за яку Ізраїль старається від осени мин. року. Ізраїль зголосив був офіційну просьбу на продання йому за 33 мільйони долярів ракетні літаки, танки, протилетунську артилерію й іншу високоякісну зброю. Рішення Президента прийшло, після довгої конференції з державним секретарем Доллесом в середу минулого тижня, але оприлюднено його щойно в понеділок 2-го квітня пополудні. Правда, пресовий секретар Білого Дому, Джеймс Гаґерті, підкреслив, що властиво в цій справі не зайшла ніяка зміна, бо теперішнє рішення Президента є тимчасове і не виключає продажу зброї Ізраїлеві в майбутньому „в змінених обставинах". Тепер, мовляв, Президент уважає, що коли б Ізраїль дістав великий транспорт важкої зброї з З'єдинених Держав, то це було б очевидним гаслом для арабських країн посилити перегони у закупах зброї, — коли ж Ізраїлеві давали б зброю Англія і Франція, які завжди постачали її йому, то це не зробило б в арабському світі такого враження. Це, мовляв, не значить, що Америка заохочує Англію і Францію до продажу зброї на Середній Схід, але вона не матиме застережень, якщо Франція і Англія самі прийшли б до такого висновку. За т. зв. тридержавною деклярацією з травня 1950 року, ЗДА, Англія і Франція зобов'язались взаємно консультуватись у справі достави зброї Ізраїлеві та його сусідам. Рішення Президента — як коментує американська преса — не зустрілось з апробатою в Англії і Франції, бо тамошні керівні політичні чинники буцім то вважають, що Єгипет і інші арабські країни дивляться на Захід, як на одну цілість, а на Америку дивляться всеодно, як на арсенал всього Заходу. Воно частинно — кажуть буцім то англійці й французи — відповідає правді, бо ось, напр., 12 французьких ракетних літаків, що їх тепер Франція продала Ізраїлеві, це машини, збудовані за американські гроші для скріплення збройної сили НАТО, а переступлені Ізраїлеві за виразною згодою З'єдинених Держав. Тому англійські й французькі чинники — твердить американська преса — воліли б бачити одностайне становище всього Заходу супроти Середнього Сходу.

Совєти викинули представника „Ассошієйтед Пресс" за ...недозволені валютні трансакції

Стокгольм. — Шеф пресового відділу совєтського міністерства закордонних справ Леонід Ф. Іллічев повідомив голову пресового бюра Ассошієйтед Пресс Ричарда К. О. Маллі, що він мусить до сімох днів покинути Совєтський Союз, бо совєтська кримінальна поліція зібрала проти нього докази, що він займається недозволеними валютовими трансакціями. В прочитаній представникові Ассошієйтед Пресс заяві, Іллічев ствердив, що такі трансакції караються в Совєтському Союзі карою в'язниці, але тому, що совєтський уряд не заінтер[е]сований в улаштуванні судов[ог]о процесу в цій справі, Ричар[д] К. О. Маллі мусить до сімох [дн]ів покинути територію Совєтського Союзу. Іллічев відмовився дати будьякі ближчі інформації в цій справі. Генеральний менаджер Ассошієйтед Пресс у Ню Йорку — Франк Сторцел заявив, що обвинувачення проти О'Маллі позбавлені будьяких основ, бо він є один з незвичайно солідних й акуратних репортерів і тому теж керівництво АП не вірить в те, щоб він міг анґажуватися в будьякі валютові трансакції.

Журналісти зможуть бачити пробну експльозію водневої бомби

Вашингтон. — Комісія Атомової Енерґії і департаменти оборони повідомили, що журналісти та пресові фотографи матимуть дозвіл бути присутніми під час пробної експльозії водневої бомби на острові Еніветок на Пацифіку, яка відбудеться коло першого травня цього року. Але число журналістів буде обмежене до 15 осіб. Останній раз журналісти могли дивитися на пробну експльозію атомової бомби на острові Еніветок і про неї звітувати в 1946 році. Та на пробних експльозіях в стейті Невада часто могли бути представники преси, останній раз 5-го травня 1955 року. Урядове повідомлення нічого не згадує про те, що це буде експльозія водневої бомби. — Та в цьому повідомленні говориться, що „експльозія матиме силу меґатонів." Один меґатон рівняється одному мільйонові тонн вибухового матеріялу TNT, і тому здогадуються, що це будуть випробовувати водневу бомбу.

Труман буде невтральний в правиборчій боротьбі між демократами

Ню Йорк, Н. Й. — Бувший президент Геррі С. Труман прибув до Ню Йорку і під час своєї ранньої прогулянки по вулицях міста розмовляв із журналістами. Він заявив, що буде невтральний в правиборчій боротьбі між демократичними кандидатами. Бувший президент сказав, що завзята боротьба між демократичними кандидатами на президента, не шкодить. — На думку Трумана і Кіфовер і Стівенсон помагають Демократичній партії, а не розколюють її. Демократичні аспіранти на кандидатів на президента, твердить бувший президент, роблять добру роботу для партії, бо активізують виборців. Труман заявив, що не вірить в те, щоб губернатор Аверелл Гарриман давав гроші на виборчу кампанію сенаторові Естесові Кіфоверові перед правиборами в Міннесоті. „Гарриман має гроші, казав Труман, але він дуже дбає про них". Бувший президент сказав, як про це говорив і під час своєї виборчої кампанії в 1948 році, — що кожний фармер, „який не голосує на демократичного кандидата, повинен дати лікареві оглянути свою голову". Усунення Сталіна з совєтського пантеону називає Труман містифікацією. Південні стейти примиряться з рішенням Найвищого Суду ЗДА про скасування окремих шкіл для кольорових дітей. Він буде вести виборчу кампанію восени цього року, якщо цього бажатиме Крайовий Демократичний Комітет. Труман має побачитися з губернатором Авереллом Гарриманом, який саме тепер вернувся з відпочинку на Флориді.

Єгипетський прем'єр заявляє себе ворогом комунізму

Каїро. — Сильна комуністична партія існувала в Єгипті перед революцією, що скинула монархію, і щойно після тієї революції знищено партію і заборонено її — заявив єгипетський прем'єр Гамаль Абдель Нассер. Він відповів на всі без вийнятку запити, що йому впродовж півторигодинної розмови поставили представники пресового американського концерну Скрипс-Говарда, м.і. щодо небезпеки комуністичної інфільтрації від торгування з комуністами. Він признав, що у принципі існує така небезпека, але висловив переконання, що вона є більша в таких країнах, як напр. Ірак, який належить до Баґдадського антисовєтського пакту, ніж в Єгипті, який стежить за кожним запідозрілим у комунізмі. „Що може вдіяти у нас совєтський амбасадор?" — заявив він легковажно. Він заявив, що був би дурнем і злочинцем, як би не позбувся єгипетської бавовни, якої не було куди експортувати, на транспорти зброї від Чехословаччини. За ту трансакцію він обвинувачував найбільше З'єдинені Держави, які, мовляв, ані не хотіли продати Єгиптові зброї, ані допомогли йому в господарських труднощах. Тепер, мовляв, він, єгипетський прем'єр має ще „в кишені" совєтську пропозицію на допомогу в будові великої греблі на Нілі, але тієї пропозиції він ніби „не розглянув". Зате він нарікав, що сама Англія, яка формально погодилась фінансувати ту греблю наспілку з ЗДА і Міжнародним Банком для відбудови і розвитку, інтригує в Судані проти будови греблі, намовляючи Судан спротивитися тому проєктові, як ніби для нього шкідливому.

Москва закидає Америці фальсифікування сов. авдицій

Москва. — Американці створили на території Японії радіостацію, яка підшиває себе під совєтську радіовисильню і надає московською мовою протисовєтські передачі — нарікає московська „Правда". Вона твердить, що американська радіостація, — здвигнена весною минулого року в Окінаві в Японії, називає себе „Радіо Байкал" і виступає під сфальсифікованою совєтською фірмою. При цій нагоді „Правда" знову обкидує лайкою „Голос Америки" й закидає Америці, що вона продовжує холодну війну, не зважаючи на її кошти, дармащо — мовляв — американський Конґрес турбується поменшуванням витрат. У зв'язку з цією статтею „Правди" речник „Голосу Америки" ствердив, що американці ніколи не скривали факту існування в Окінаві могутньої радіовисильні та факту надавання з тієї радіовисильні передач московською і китайською мовами. Однак большевики, страшенне чулі на протисовєтську радіо-пропаґанду, яка найбільш небезпечна для них, й не цураються ніяких засобів, щоб дискредитувати західню інформаційну радієву службу про справжню совєтську дійсність.

В Арґентині заарештовано 70 осіб за протиурядову змову

Буенос Айрес. — Федеральний конґресмен з провінції Мендоза підполковник Андресс Ріссо заявив на пресовій конференції, що в тій провінції заарештовано 70 осіб, які „підбурювали населення до бунту проти уряду". Між заарештованими є підофіцери арґентинської армії і поліцисти, які відповідатимуть перед військовим судом. Між цивільними особами є сенатор за диктатури Перона Луїс Евандє. Група змовників плянувала захопити стратегічні позиції, місцеву радіовисильню та урядові будинки. Змовники — це прихильники бувшого арґентинського диктатора Хуана Д. Перона.

Провідник американських комуністів намагається боронити Сталіна

Ню Йорк. — Вільям Ц. Фостер, провідник Комуністичної партії ЗДА, виступив у комуністичному органі „Дейлі Воркер" із статтею, в якій намагається обороняти не тільки совєтського диктатора Сталіна, але і про-сталінську політику, здійснювану американською комуністичною партією на протязі останніх тридцяти років. Стаття Фостера написана з приводу численних голосів спротиву проти цієї політики, бо багато членів партії, приголомшених совєтською акцією розвінчування Сталіна, запитує безупину провід компартії у ЗДА: „Де ви були і що ви робили в той час, коли Сталін здійснював з допомогою терору свої диктаторські амбіції" У своїм намаганні реабілітувати Сталіна, Фостер стверджує, що спроби розвінчування Сталіна могли закінчитися розколом в рядах Комуністичної партії бо „Сталін у виконуванні своєї влади користувався широкою і льояльною підтримкою комуністичної партії і великих мас народу і він був рішучим боєвиком комунізму з величезним досвідом в поборюванні опозиційних рухів". Тому теж, на думку Фостера, всякі спроби виступу проти Сталіна в минулих роках могли мати фатальні наслідки не тільки для комуністичного руху у світі, але і для Совєтського Союзу. Що ж до цього, чому сьогоднішні провідники совєтського комунізму розвінчують Сталіна, то вони мусять мати на це вистачальні дані і факти, які у свій час будуть подані до відома.

Король Греції передбачає перемогу кипрських греків

Атени. — Боротьба за демократію і свободу кипрських греків закінчиться їхнім тріюмфом — заявив грецький король Павло у своїй престольній промові, яку виголосив з нагоди відкриття нового грецького парляменту у понеділок 2-го квітня ц. р. Він заявив, що грецький нарід „об'єднаний як одна душа з своїми земляками на Кипрі в їхньому домаганні дістати право самовизначення". Король висловив „найглибший жаль" з приводу спору з Англією, який затемнив „традиційну приязнь між Англією і Грецією." — Водночас король запевнив, що Греція надалі хоче залишитись в Організації Північно-Атлантійського Пакту та в Балканському союзі. Він зазначив, що союз з Туреччиною в НАТО і Балканському пакті є „важливим чинником безпеки Греції", як „добрі зв'язки з сусідом". — Престольна промова короля Павла була палко оплескувана в тих місцях, в яких вона торкалася справи Кипру. Правда, опозиція старалася підкреслити невдоволення з приводу того, що король покликав був на прем'єра Константина Караманліса без попереднього порозуміння з опозицією та залишив Караманліса при владі також під час останніх виборів. У новому грецькому парляменті більшість уряду має 165 мандатів, а опозиція 135 мандатів. Англійського й турецького амбасадорів не було в льожі дипломатів під час промови короля Павла.

● У Східній Німеччині совєтські вояки масово „братаються" з німцями, всупереч строгій забороні свого командування. За останніх шість місяців в одній окрузі Потсдаму совєтські чинники занотували понад 600 випадків „братання". Совєтське командування твердить, що східні німці „заражені пропаґандою імперіялістичних аґентів" і що „американське шпигунство" послуговується німецькими жінками для добування від совєтських військовиків різних тайн. Але заборони не стримують совєтських вояків і старшин від знайомства з німецькими дівчатами й жінками — повідомляє Американський Комітет для боротьби з большевизмом.

В АМЕРИЦІ

● **Коло Дітройту, Миш.**, фармери, які страйкують, вимагаючи підвищення цін на молочні продукти, обкидували камінням авта фармерів, які участи в страйку не беруть. Поліція з Дітройту прибула на допомогу шерифам із Елзі і Овіду, щоб втримати порядок, бо місцева поліція не могла собі дати ради із страйкарями.

● **„Голос Америки"**, починаючи від 15-го квітня, надаватиме джезову музику в своїх програмах на Близький та Середній Схід, до Південної Азії і країн Латинської Америки. Музична програма триватиме щоденно дві години.

● **Нюйоркська** Метрополітен Опера 14-го квітня закінчує цьогорічний сезон. Виставлені будуть ще такі опери: „Дер Розенкавалір", „Ріґолетто", „Манон Леско", „Іль Троваторе", і „Фледермавс".

● **З Филаделфії** повідомляють, що в 1955 році через чотири мости на ріці Делавар переїхало 54,756,856 авт. Через один тільки міст Бенджаміна Франкліна переїхало протягом року 32,058,006 авт.

● **Корпорація** Атомових Дослідів і Інженерів у Питсбурґ, Па., уклала контратк для вивчання способів використовування атомових відпадків при продукуванні атомової енерґії.

● **Голова Крайової Ради Церков** о. д-р Юджін Карсон Блейк, промовляючи на телевізійній програмі NBC, сказав, що Совєти й надалі змагають до повного знищення Церкви в своїй країні: „Вони обмежують діяльність Церкви до такої міри, щоб вона не могла існувати", — сказав о. Блейк, який недавно відбув 10-денну подорож із іншими американськими протестантськими релігійними провідниками по СССР.

● **Голова Міжнародної Ради** Церков о. д-р Карл МекІнтаєр з Ню Йорку сказав, що американські церковні діячі, які їздили до Москви, „вели безпосередні переговори з безбожницькими комуністичними провідниками і зробили добру пропаґанду для світового комунізму".

В СВІТІ

● **Грецький єпископ Антімос** заявив у своїй патріотичній проповіді до маси вірних в соборі в Нікозії, столиці Кипру, що кипрські греки поборюватимуть англійське панування на цьому острові доти, поки англійці не поклоняться грецькому прапорові. У летючках революційної організації ЕОКА говориться про 173 убитих в атентатах англійців. Самі ж англійці признають смерть з руки терористів тільки 24-ох своїх громадян на Кипрі за останній рік.

● **Американська антарктична** експедиція, яка перебувала в околиці південного бігуна, підготовляючи звідомлення на Інтернаціональному Геофізичному Конґресі 1957 року, закінчила свою працю 29 березня і відбула останню церемонію піднесення американського прапора на льодовому континенті. Полярна експедиція від'їхала до ЗДА криголомом „Глейсіє", який пробився до затоки Атка 17-го грудня минулого року.

● **15-річний еспанський князь** Альфонс, молодший син претендента на еспанський престіл Дон Хуана і внук останнього короля Альфонса XIII, згинув, необережно маніпулюючи з набитою пістолею в домі свого батька в Есторіль у Португалії. Його старший брат Хуан Карльос перебуває в Мадриді на вихованні у генерала Франка, який буцімто хоче проголосити Хуана Карльоса еспанським королем.

● **Східньо - німецька** (комуністична) армія вперше запрезентувала кількасот вояків, летунів і моряків у нових уніформах під час паради, що відбулась з нагоди закінчення комуністичного з'їзду у східньому Берліні. Міністер державної безпеки (поліції) Ернст Вольвебер признав „деякі непорядки" в діяльності комуністичної поліції і обіцяв „зміну метод". Він теж ніби хоче „зменшення напруження" на терені Берліну.

● **12 французьких торпедних** літаків типу „Містерія" знаходяться в дорозі до Ізраїлю — запевняє американська преса. Французький міністер закордонних справ ніби пояснював єгипетському Нассерові, що це було дуже давнє замовлення, яке Франція обіцяла виконати ще поки Єгипет почав спроваджувати зброю від Совєтів, чи пак від ЧСР. ЗДА, не давши Ізраїлеві зброї, не противляться, коли хоче дати її Франція або Англія.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ОДНОБІЧНА КАМПАНІЯ

Із зголошенням кандидатур на кандидатів на президента у виборах в листопаді цього року з правиборами, себто виборами делеґатів на партійні конвенції, в поодиноких стейтах почалася практично і виборча кампанія. Правда, ця кампанія має ще радше вступний характер до тієї справжньої кампанії, яка почнеться щойно за кілька тижнів перед виборами та після партійних конвенцій і вибору їхніх кандидатів, але все ж таки вже із цієї вступної кампанії можна поробити деякі висновки і відповідно поступати.

Перше, що звертає увагу в теперішній правиборчій кампанії — це її однобічність та обмеженість майже виключно до внутрішніх справ і осіб самих кандидатів на кандидатів. Це може мати своє виправдання і свої причини в особах кандидатів. Республіканці бо підтримують кандидатуру теперішнього президента Айзенгавера, який індивідуально вже перейшов перехресний вогонь кампанії в попередніх виборах і є президентом в уряді, отже не потребує представлятись ані особисто, ані політично. Вже зголошуючи свою згоду на кандидатуру, президент Айзенгавер попередив, що він і Республіканська партія обмежаться в кампанії до „рекорду", себто до фактів з очолюваної президентом Айзенгавером республіканської адміністрації впродовж останніх чотирьох років.

Коли мова про демократичну кампанію, справа теж не багато відмінна. Головний демократичний кандидат на кандидата, Адлей Стівенсон, вже також, як і президент Айзенгавер, перейшов „чистилище" одної кампанії, а чотири роки, які минули від останньої демократичної адміністрації, не становлять такого великого періоду часу і не принесли таких великих змін у внутрішній та закордонній політиці, щоб з цього можна було робити засадничу проблему. Отже, бачимо, що виборча кампанія починає обмежуватись однобічно до осіб, зокрема до здоров'я президента Айзенгавера, та до особи його заступника, і до таких „вічних" та актуальних в кожній кампанії внутрішніх справ, як зменшення податків, збалянсування бюджету, фармерська політика, соціяльне забезпечення, громадянські права і т. п.

Натомість з дотеперішньої кампанії майже виключено закордонно-політичний арґумент. Інша справа, що закордонна політика відносно мало надається до таких передвиборчих змагань, вже хоч би тому, що вона ведеться на двопартійній базі ,отже за неї однаково відповідальна республіканська адміністрація, як і демократична опозиція. Крім того, теж і дотеперішній „рекорд" теперішньої республіканської і попередньої демократичної адміністрації не має багато арґументів, що їх можна було б використати в передвиборчій кампанії. В попередніх виборах було дещо інакше. Тоді демократичний уряд вів „політику здержування" відносно комуністичної загрози, а республіканці обіцяли повести динамічну „політику визволення". Тим то вони й здобули собі популярність серед етнічних американських груп східньо-европейського походження. Але в практиці ці обіцянки не грали більшої ролі, і сьогоднішня політика республіканської адміністрації своїми принципами не різниться від попередньої демократичної. Отже, немає з чого робити передвиборчої проблеми і арґументу.

Тим часом президентські вибори, у яких кожний громадянин є „босом", дають найкращу нагоду зактуалізувати певні проблеми. Якщо партії та їх апарати з будь-яких причин вагаються чи не бажають видвигати одну чи другу проблему і робити з неї виборчий арґумент, то це можуть зробити самі виборці. У виборах бо заважують або можуть заважити не тільки мільйони голосів тих громадян, які заінтересовані й підтримують концепцію визвольної політики, але й кожний поодинокий голос, як це вже записала історія, може вислід виборів перерішити. Очевидно, що одної чи другої концепції не можна підтримувати тільки тому, що вона нам сподобалась. Однак, коли мова про визвольну політику, то не тільки поодинокі етнічні групи, що бажають американської допомоги для визволення країн їхнього походження чи походження їхніх предків, але й видатні американські політики, діячі та стратеги вже не раз доказували, що саме така політика є в найкращому інтересі Америки і вільного світу. Причини, які доражджували б таку політику, тепер не тільки не зменшились, але ще більше зросли в зв'язку з ситуацією в самому Совєтському Союзі.

Очевидно, що переведення певної концепції та включення її у виборчу плятформу обидвох партій не можна добитись меморіялом на саму партійну конвенцію. Відповідні зусилля в тому напрямі треба робити вже тепер, від самого початку кампанії, а єдиним засобом ,при допомозі якого можна це робити, є максимальна активність та участь у виборчій кампанії. На жаль, досі є дуже мало вісток, які свідчили б про таку активність наших громад і громадян.

МІСІЯ ГАММЕРШИЛДА

Все ще ведуться дебати в Раді Безпеки Об'єднаних Націй над зголошеною там конкретною пропозицією З'єднених Держав, щоб генеральний секретар Об'єднаних Націй Даґ Гаммершилд відлетів негайно на терен спору між Ізраїлем і його арабськими сусідами і найдалі за місяць не тільки склав звідомлення з існуючої там ситуації, але й подав конкретні пропозиції, як оминути небезпеку вибуху нової війни. Нема ніякого сумніву, що ця пропозиція буде прийнята, бо й совєтський представник не зможе закладати „вето" проти самого принципу, що Об'єднані Нації мають право і обов'язок старатися забезпечити мир там, де він загрожений. Проте, вже відразу після оприлюднення американської пропозиції, за якою стоять Англія і Франція, виявились істотні труднощі місії, що її має перейняти Даґ Гаммершилд: ні одна з безпосередньо заінтересованих сторін, ані Ізраїль, ані арабські держави, не є захоплена перспективою активного встрявання в „їх" справу Об'єднаних Націй, не знаючи, що з такого посередництва вийде. Ізраїль боїться, щоб за місією Гаммершилда не крилася відома інтенція Англії — здобути згоду арабських держав на тривкий мир за ціну коректури теперішніх тимчасових кордонів на користь арабів (відступлення частини чи цілости пустині Неґов). Знову ж арабські сусіди бояться, щоб Гаммершилд не натискав узагалі на підписання тривкого миру, бо це означало б: 1. визнання Ізраїльської держави, з існуванням якої арабський світ не погодився і погодитися не хоче, і 2. позбавлення арабських держав тих користей, що їх дає їм теперішній темп зброєння. І тому арабські держави схильні „признати" місію Гаммершилда тільки в дуже обмеженому її засязі: переговорити з головою перемирної комісії генералом Бирнсом і керівними чинниками суміжних з Ізраїлем держав (Єгипет, Сирія, Йорданія і Ливан), щоб дійсно дотримувались перемирчих постанов, особливо ж тієї постанови, яка забороняє зосереджувати війська в прикордонній смузі.

Це дійсно парадоксальна ситуація, в якій воєнні противники з-перед 8-ми років одні з одними безпосередньо не розмовляють і не бажають посередництва будь-якої держави і навіть найвищої міжнародної організації, щоб мирно поладнати взаємні претенсії. Ця ситуація могла настати лише у висліді накопичення такої взаємної ненависти, яка не залишає вже місця для здорового глузду. В самому Ізраїлі і в усіх арабських країнах маси такі розфанатизовані, що ні один уряд не мав би шансів на успіх, коли б виступив з проєктом замирення, якщо сам зрозумів би його потребу. В Ізраїлі з щораз більшою тривогою дивляться на з кожним днем зростаючий воєнний потенціял Єгипту, Сирії й Савді Арабії, до яких широким і ніким не контрольованим річищем пливе комуністична зброя. Тому годі дивуватись, що жидівська публічна опінія схиляється чимраз більше до думки, що краще мати війну якнайшвидше, поки противник ще не скріпився, аніж чекати, коли він набере великої переваги й ударить для реалізації мрій всіх арабів — змести зі світу Ізраїль, як державу.

У цій ситуації на перше місце знову — як завжди у всесвітній історії — висуваються одиниці, люди, які не тягнуться за подіями, а керують ними, і на яких звертаються очі сучасників. Такими двома одиницями, про які найбільше говориться в теперішні дні у зв'язку з середньо-східньою „бочкою пороху", є Даґ Гаммершилд і Гамаль Абдель Нассер. Перший із них має славу дуже спритного дипломата, і його авторитет у міжнародньому світі ,особливо ж в „невтральному", до якого зараховує себе Єгипет, зріс від минулорічної подорожі до комуністичного Китаю, куди він їздив з місією добитися звільнення американських летунів: під час тієї подорожі і кілька місяців після повороту він мовчав, а потім — американські летуни вийшли на волю. В січні цього року Гаммершилд побував уже в Ізраїлі і в Єгипті, об'їхав Середній Схід, пізнав з автопсії ситуацію і говорив з тамошніми керівними державними діячами. Він знає знамените становище всіх членів т. зв. тридержавної деклярації з 25 травня 1950 року про ґарантію непорушности тимчасових ізраїльсько-арабських кордонів, ЗДА, Англії і Франції, становище все ще далеко неодностайне, коли йде про практичний підхід до справи. Він знає, чого можна сподіватися від установи, де він сам є головною фігурою — від Об'єднаних Націй, що не мають власної армії, але є клубовищем суперечних інтересів і стоять під вічним Дамоклевим мечем — совєтського „вета" на Раді Безпеки ,крізь яку повинна б (але не мусіла б) перейти кожна позитивна розв'язка цієї безнадійної справи.

Протилежного типу людиною є теперішній єгипетський прем'єр, головний організатор старшинської змови проти короля Фарука II і реалізатор перевороту 26 липня 1952 р. ,який виніс був на вершок влади в Єгипті генерала Наґіба, але завершився зосередженням в руках Гамаля Абделя Нассера фактично диктаторської влади. Як голова Революційної ради, до якої належить 10 старшин і 8 цивільних осіб, Ради, яка є все ще напіванонімовою і напівконспіраційною установою, не маючи над собою ані президента, якого він скинув, ані парляменту, якого підмінку мають щойно обрати десь під кінець цього чи в наступному році. Цей ще три роки тому нікому невідомий старшина став найбільшою персональною потугою на всьому Близькому й Середньому Сході. Він підписав 27 липня 1954 р. умову з Англією про передання Суезу під суверенність Єгипту й евакуацію всіх англійських збройних сил з обширу Суезу до 18-го червня 1956 р., а 27 вересня мин. року уклав „торговельну умову" з ЧСР про доставу зброї Єгиптові і через Єгипет — Сирії та Савді Арабії. Він одверто мріє про створення одної арабської держави від Атлантійського до Індійського океану.

Велика дилема: чи переважить в ньому державницький розум, який диктує йому все ще лявірування між Заходом і СССР, чи бажання стати новим Махоммедом для 65 мільйонів африканських і азійських арабів, які мріють про знищення Ізраїлю?! І чи зрозуміє Гамаль Абдель Нассер, що це — не „внутрішня" справа арабського світу, коли вона загрожує третьою світовою війною...

Юрій Таркович

ЩО ВЛАСТИВО СТАЛОСЯ В ГРУЗІЇ?

Уся преса в країнах вільного світу живо зареагувала на події в Грузії, що сталися в першій половині березня. Совєтське радіо офіційно повідомило, що справді 7 і 8 березня в столиці Грузії, Тбілісі, „були безпорядки, викликані хуліганами й авантюрниками" і що „служба безпеки не зуміла як слід навести порядок". В повідомленнях закордонних кореспондентів, акредитованих у Москві, говорилося, що в річницю смерти Сталіна в столиці Грузії відбулися демонстрації, в яких взяли участь студенти і взагалі молодь, протестуючи проти нового курсу Москви, спрямованого не тільки на приниження Сталіна, але взагалі на моральну дискредитацію померлого Джуґашвілі-Сталіна, який, мовляв Хрущов, був спричинником багатьох невдач совєтського режиму. Ректор Тбіліського університету виступив в обороні Сталіна, а грузинська газета „Заря Востока" у річницю смерти Сталіна присвятила йому ціле число, вмістивши на першій сторінці його портрет. Гльорифікуючи життя Сталіна, ця газета недвозначно пішла проти офіційного курсу Москви. Навіть грузинське радіо в день річниці смерти Сталіна по-старому звеличувало свого померлого земляка.

Деякі західні і навіть українські пресові коментатори схильні були добачити в подіях у Грузії якщо не справжню зміну політики Москви, то, принаймні, послаблення поліційного контролю, вважаючи, що МВД втратило контролю над подіями, і, значить, події в Грузії є передтечею інших несподіванок, внаслідок яких може дійти до завалення большевицької системи.

На основі різних даних ми схильні вважати, що справа виглядає зовсім інакше. Можливо, очевидно, що справді демонстрації в Грузії були спонтанними і що органи безпеки були ними заскочені, як це сталося при повстаннях на Воркуті. Але щоб грузинська газета ґльорифікувала Сталіна і радіо Тбілісі подавало статті про Сталіна без явної чи тихої згоди Москви — це вже абсолютно виключена справа в системі московсько-большевицької диктатури. Газета приготовляється до друку принаймні кілька годин, і в редакції, як в кожній установі, є принаймні кілька довірених аґентів МВД, які про все негайно повідомляють начальство. Таким чином у Москві могли довідатися вже за кілька годин перед випуском газети про її зміст. Москва має напевно стільки сили, щоб недопустити до появи такого „контрреволюційного" числа газети, тим більше, що першим секретарем комуністичної партії Грузії є довірена людина Хрущова і його особистий приятель Мшаланадзе. Цей вельможа з походження грузин, майже все своє життя пробув на Україні, і під час панування Хрущова на нашій батьківщині належав до його довірених осіб. По розстрілі Берії і минулорічній ліквідації грузинських сталіністів Хрущов вислав Мшаланадзе до Грузії на найвищий пост грузинської совєтської республіки. Напевно в Тбілісі сидять в МВД і інші абсолютно довірені люди теперішнього московського „колективного керівництва".

Отже, слід уважати, що за подіями в Грузії, нібито неприємними для Кремлю, криється щось зовсім інше. Головною метою найновішого курсу Москви є обдурити не тільки своє населення, але й передусім західній світ, що, мовляв, у нас тепер після Сталіна настала демократія, для Заходу нема причини боятися комунізму і, значить, нема причини зброїтися. З такою метою, найправдоподібніше, і зорганізовано всю цю історію в Грузії, а якщо не зорганізовано, то принаймні толеровано. Інакше зовсім не можна собі уявити, щоб в Грузії вийшла газета із величезним портретом Сталіна. Це все згори заплянований трюк Москви на обдурення Заходу, хоча ми схильні вважати, що, наприклад, демонстрації грузинських студентів в користь Сталіна могли вийти поза контролю партії і МВД. Але не могло це статися з радіом чи газетою. Зрештою і демонстрації в Тбілісі могли бути звичайною московською провокацією проти самих грузинів: у Кремлі може хочуть мати причину для нової чистки грузинських національних елементів і тому, за випробуваною методою, ці елементи спровоковано на необережну дію, щоб потім їх „вичистити". Хоча Грузія також терпить від русифікаційних і експлуатаційних заходів Кремлю, але все ж у тій країні ніколи не було такої матеріяльної нужди чи такої русифікації, як на Україні. Цей факт багато разів потверджували численні закордонні журналісти, що в останніх роках відвідували Совєтський Союз. Відчувалася охоронна рука Сталіна і Берії, обох грузинів. Крім того, в Кремлі ніколи не вважали Грузію чи інші малі республіки, як, наприклад, Вірменію, за таку небезпеку для свого панування як Україну, і тому режим в цих двох країнах позначався завжди менше драстичними заходами. Знавці совєтських відносин твердять, що так, як Грузію охороняв Сталін чи Берія, так Вірменію охороняв Мікоян, сам вірменин.

Отже, події в Грузії, якщо не московсько-большевицька провокація, то, принаймні, хитро обдуманий маневр для обдурення грузинів і прилюдної опінії вільного світу. Большевикам потрібна передишка для їхньої військової підготови, і тому намагаються вони психічно обеззброїти Захід. Мовляв, для чого вам НАТО чи СЕАТО, коли комунізм зовсім не збирається воювати? Тактика хитра і небезпечна.

Лев Шанковський

ІСТОРІЯ ВОСЬМИ ЗВЕРНЕНЬ

(До характеристики большевицьких методів у боротьбі з українським визвольно-революційним рухом)

VI

Це примусило ген. Ковальчука до випрацювання нового, більше детального й підступного звернення, яке в формі величезних плякатів появилося на вулицях міст і сіл західніх областей дня 30 грудня 1949 року. Фотографію оригіналу цього звернення подаємо у цій статті на стороні 3. Звернення має назву: Наказ міністра державної безпеки УССР про непритягнення до кримінальної відповідальности учасників решток розгромлених українських націоналістичних банд в західніх областях Української ССР, що добровільно з'явилися до органів радянської влади з повинною. У вступі до цього звернення кажеться, що до органів безпеки надходять листи від учасників банд, які прохають дозволити їм з'явитися до цих органів з повинною та подається лист групи молоді Дрогобицької області, яка це прохання підтримує й арґументує. Очевидно, ген. Ковальчук не забуває сказати, що по розгромі гітлерівських окупантів, „виконуючи волю своїх хазяїв, бандери, мельники та інші зрадники українського народу, за завданнями американської та англійської розвідки, через свою аґентуру в західніх областях України намагалися перешкодити робітникам, селянам і трудовій інтеліґенції відбудовувати зруйноване господарство", отже що „українсько-німецькі націоналісти" стали в міжчасі „українсько-американськими націоналістами". Не зважаючи на таку важку провину уряд доручив йому оголосити звернення. Відповідно до цього ген. Ковальчук наказує:

„1. Начальникам Обласних управлінь, міських і районних відділів МДБ західніх областей Української РСР всіх учасників банд та нелеґалів, у тому числі і бандитських ватажків, що з'явилися з повинною, до кримінальної відповідальності не притягати.

2. Надати право вільного вибору місця проживання всім, хто з'явився з повинною, і через місцеві органи влади їм допомогти в трудовому влаштуванні у місці колишнього проживання або в іншому районі по добровільному вибору тих, що з'явилися з повинною.

3. Начальникам Обласних управлінь, міських та районних відділів МДБ роз'яснити всім тим, хто з'явився з по-

(Закінчення на стор. 3-ій)

НАСЛІДКИ „СПІВЖИТТЯ"

Лондон. — Коекзистенція — це клич британської політики від довшого часу. Ще пок. Давид Ллойд Джордж уважав за потрібне заявити, коли большевизм був тільки в початках своєї влади в Росії, що господарські інтереси Англії велять їй шукати порозуміння з урядом Леніна: мовляв, торгувати можна і з людожерами...

Уряд сера Антоні Ідена запросив Булґаніна і Хрущова „в гості". 18-го квітня совєтські достойники прийдуть в Англію. Під час перебування їх в Британії відбудуться з ними серйозні дискусії. Англійці пробуватимуть переконувати своїх гостей, що не в їхньому інтересі викликати небезпеку війни, яка може скінчитися небувалою в світі катастрофою .

Загально кажучи, громадянство і преса в Англії поставилися прихильно до приїзду Булґаніна і Хрущова. Причина цього зрозуміла. Коли хочете „співжиття" з сусідом, то треба з ним і розмовляти. Коли з сусідом не розмовляєте, то виникають різні непорозуміння і конфлікти.

Англієць не хоче мішатися в „домашні справи" свого сусіда: my home — my castle — це давна приказка. Що в СССР є мільйони людей у концентраційних таборах, що там панує терор і голод, що там нема волі навіть для релігії, — це знають в Англії. Але чи може Англія змінити режим, що панує в комуністичних країнах? Як? Хіба війною? Проти цього арґумент: кожний нарід має таку владу, на яку заслужив. Посилати мільйони своїх вояків, щоб визволяти народи від комуністичного ярма, ніхто в Англії не збирається.

Ці настрої добре знає Москва. Недарма тут послом Яків Малік, один із найспритніших совєтських дипломатів. Щоб показати своїм підданим, що „лорди і сери все проковтують", Москва послала „генерала від катування" Івана Сєрова в Лондон. Йому доручили зорганізувати безпеку для Булґаніна і Хрущова під час їх перебування в Англії.

Московські диктатори „пересолили" з своїм Сєровим. У катівсько-шпіонській службі большевицької держави є тисячі таких, що мають не менші криваві „заслуги". Але імена тих „героїв" мало відомі, а Сєров „прославився": документи з його підписом про депортації мільйонів людей із „визволених країн" після 1939 року попали в німецькі руки ,а пізніше — до архівів західніх союзників. І цього ката над катами Москва прислала в Англію — топтати шлях для Булґаніна і Хрущова! Цього вже було забагато і для холоднокровних англійців.

Газета соціялістичного напрямку — „Дейлі Міррор" — з 23 березня містить фотографію Сєрова і друкує російською мовою величезними буквами слова: Кому нужен в Британии этот гнусный палач? (кому потрібний в Британії цей огидний кат).

Автор статті про Сєрова, підписаний „Кассандра", описує „подвиги" цього „героя". На першому місці згадує він Україну: „На початку 30-их років Сєров вивозив і убивав селян України. Мільйонами".

Автор перечисляє тільки частину злочинів Сєрова і вимагає, щоб він негайно покинув Англію і більше сюди не появлявся.

Все це добре. Нам промовляє до серця моральне обурення автора статті в „Дейлі Міррор". Але, на жаль, автор не доходить до логічних висновків, критикуючи Сєрова, якого називає „горилою".

Запитаємо: за чиїм наказом Сєров робив свої криваві злочини? Не сам же він вивозив мільйони українців, поляків, балтійців, німців, татар, чеченців. Йому наказували і Сталін, і Булґанін (маршал НКВД), і Хрущов.

Сєров був тільки виконавцем волі пославших його. Моральні винуватці тих злочинів — це в першу чергу верховоди-„вожді" в Кремлі. Булґаніна і Хрущова ніяк не відділити від Сєрова. Сєров тільки слухняне знаряддя їх жорстокої, катівської політики.

Тим то ми можемо зрозуміти огірчення англійського громадянства з приводу приїзду Сєрова (він уже відлетів 26 березня). Але це громадянство повинно знати, що Булґанін і Хрущов мають ще більш закривавлені руки, як Сєров. Вони, старші віком і мали в своїй кар'єрі більшу „практику"...

П. А.

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК (УВАН) у США

ШЕВЧЕНКО

Річник 5.

(21)

Ярослав Рудницький

ШЕВЧЕНКО Й УКРАЇНСЬКЕ МІСЦЕВЕ НАЗОВНИЦТВО

А проте, коли досліджувати канадійське місцеве назовництво в історичній перспективі, то виявляється, що одна з місцевин у Канаді носила якийсь час імення Шевченка. Є це місцевина „Вайта" (Vita) в Манітобі, що в роках 1907 і 1908 була зареєстрована в офіційному списку поштових станцій Канади, як „Шевченко" (див. Geographic Board of Canada: Place-Names of Manitoba, Оттава 1933, стор. 89). З 1908 року цю назву замінено назвою „Вайта" й вона тримається досьогодні в офіційній номенклятурі Канади, хоч школа в цій місцевості зберегла й досі стару назву „Шевченко". В річницю цієї школи „Shewchenko School Year Book: 1954" подано деякі дані з історії оселі. Першими поселенцями тут були М. Подольський та С. Калинський разом зі своїми родинами (з 1898 року). Ще на початку XX сторіччя оселя була дуже невелика і не мала назви. Вона належала до подібного суміжного поселення Stuartburn. Перша власна назва оселі була „Шевченко" і, як зазначає згаданий річник школи, дана була „на честь великого українського поета Тараса Шевченка, що для українців має таке ж значіння, як Вільям Шекспір для англійців". В 1906 році, коли через цю місцевість прокладали залізницю, назва оселі була замінена на Вайта (Vita). В 1955 р. містечко Вайту навістило стихійне нещастя — торнадо-гураґан, що знищив багато домів, підприємств, а навіть і школу. При відбудові містечка почалася дискусія над відновою не тільки оселі, але й приверненням старого імення „Шевченко". І. Паньків, співробітник Комітету Українців Канади у Вінніпеґу, секретар його Культурно-Освітньої Комісії писав у цій справі на сторінках „Канадійського Фармера" в 1955 р. таке: „В зв'язку зі страшним нещастям, яке спіткало оселю з переважно українським населенням, Вайту, та тими заходами допомоги, які охопили не тільки Манітобу, але цілу Канаду, виринає цікава справа, якою починає цікавитись щораз більший круг загалу. Розходиться про це, хто, коли і чому змінив первісну назву оселі з Шевченко на Вайта? Фактом не підлягаючим сумнівові є, що первісна назва цеї оселі була Шевченко, про що остаточно свідчить назва школи — Шевченко Гай Скул. Цікавий був лист одного жертводавця, який, посилаючи гроші на допомогу жертвам торнада в Вайті, одмітив, що це кара Божа за те, що люди відцуралися своєї первісної назви, та що він дасть більшу пожертву, коли Вайта приверне свою первісну назву"... (Іван Паньків: „Чому Вайта", „Канадійський Фармер", ч. 44 за 1955). В справі привернення назви „Шевченко" висловлювалися, крім „Канадійського Фармера", ще й інші українські часописи в Канаді, напр., „Новий Шлях" чч. 77 і 79 за 1955, одначе не пороблено якихсь конкретних заходів у цій справі передусім збоку мешканців самої оселі й тому назва „Вайта" залишилася незмінною.

Крім осель із назвами „Шевченко" є ще місцевості з назвою „Тарас", „Тарасівка", тощо. В Канаді маємо дві школи з назвою „Тарас": одна коло містечка Етелберт у Манітобі, друга в Саскачевані.

Література:

1. **„Культ Шевченка й місцеві назви"**, „Новий Шлях", 1949 ч. 19.
2. **„Шевченко, Ман"**. Пропам'ятна книга Українського Народного Дому в Вінніпеґу, 1949, стор. 816-17.
3. **Канадійські місцеві назви українського походження"**, Назвознавство ч. 2, УВАН, Вінніпеґ, 151, стор.71-79.
4. **„Канадійські місцеві назви в українському фолкльорі"** „Новий Шлях", 1955, чч. 75-81.
5. **Студії з назвознавства I:** Слов'янський назовничий фолкльор у Канаді", Назвознавство ч. 11, УВАН, Вінніпеґ, 1956.

НОВИЙ АЛЬБОМ МАЛЯРСЬКИХ ТВОРІВ ШЕВЧЕНКА

(„ШЕВЧЕНКО — ХУДОЖНИК". Альбом вибраних творів. Державне Видавництво художньої літератури. Київ 1954.)

На книгарських полицях появився нещодавно виданий альбом: „Шевченко — художник" із двомовним текстом, при чому перше місце призначено українському, а щойно на другому подано російський текст. Його зміст творять: коротка стаття (на двох сторінках) про Шевченка-маляра, далі список зрепродукованих праць, що обіймає 131 позицію та самі репродукції, надруковані на окремих картках. Майже всі ілюстрації відтворені з експонатів державного музею Т. Шевченка в Києві, а тільки одна з Харкова й дві з московських приватних збірок. Є це лише одна восьма частина загального мистецького доробку Шевченка.

НАКАЗ
МІНІСТРА ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ УРСР

Міністр Державної Безпеки Української РСР
Генерал-лейтенант М. КОВАЛЬЧУК

Фотокопія наказу ген. Ковальчука з 30-го грудня 1949 р.

ІСТОРІЯ ВОСЬМИ ЗВЕРНЕНЬ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

виною, що їх сім'ї будуть повернені із заслання до колишнього місця проживання.

4. В зв'язку з тим, що деякі місцеві жителі знають бандитів і підтримують з ними зв'язок, роз'яснити, що ці жителі не будуть притягатися до кримінальної відповідальности, якщо вони припинять зв'язок з оунівським бандитським підпіллям і повідомлять, де знаходяться бандити, шляхом заяв, анонімних листів, або іншим способом.

5. Маючи на увазі, що деякі особи, які дезертирували із шкіл ФЗН і ремісничих училищ, обдурені та залякані бандитами, перейшли на нелегальне становище і продовжують переховуватися, хоча самі вони ніяких злочинів не вчинили, дати їм можливість повернутися до своїх батьків.

6. Від органів МДВ і міліції вимагаю посилити боротьбу проти бандитів, які не бажають з'явитися з повинною і шляхом загроз і провокаційних вчинків будуть заважати іншим нелегалам порвати зв'язки з підпіллям, повернутися до чесної праці в колгоспах, своєму господарстві, або на підприємстві.

7. Осіб, які в дальшому будуть переховувати в себе бандитів і надавати їм матеріяльну або іншу допомогу, а також тих, що незаконно переховують зброю, вважати за активних бандитських посібників і притягти до кримінальної відповідальности.

Український радянський народ нещадно розправиться з тими учасниками решток розгромлених банд, які не побажають скористуватися цією останньою можливістю.

Їх загибіль неминуча.

Цей наказ широко обнародувати серед населення західніх областей Української РСР".

Підписав: Міністер державної безпеки Української РСР — ген. ляйт. М. Ковальчук.

Оце, сьоме по черзі, звернення ген. Ковальчука до „решток розгромлених українських націоналістичних банд", проголошене в передостанньому дні 1949 року дуже характеристичне. В ньому большевицький поліцейський вельможа в Україні ствердив, що на порозі 1950 року, існувало в Україні визвольно-революційне підпілля, яке мало підтримку народу („жителі знають бандитів і підтримують з ними зв'язок"), що українські учні дезертирували з шкіл ФЗН і ремісничих училищ і поповнювали підпільні клітини, що є „активні посібники бандитів" серед населення і що сім'ї „бандитів і нелегалів" перебувають, за кару, на засланні, отже що стосується засада збірної відповідальности, немов у „гітлерівських бандитів". Не зважаючи на це, що „бандити" — це „кримінальні злочинці", ген. Ковальчук запрошує їх, не виключати „бандитських ватажків" зголошуватися з повинною й обіцює їм „прощення" та завернення їхніх сімей із заслання. Коли вони цього не зроблять, ген. Ковальчук грозить їм загибіллю.

Мабуть цієї останньої погрози не треба було трактувати серйозно, бо знову, по шістьох роках, появляється нове, восьме звернення до „решток банд". І яка іронія долі! Як спільник ген. Абакумова і його близький приятель, ген. Ковальчук мабуть загинув під час чистки „берiївців", хоча про це не повідомляли, а ті, що він їм погрожував загибіллю, ще живуть. Життя таки дійсно творить дивні ситуації. Бо справді, коли ген. Ковальчук пішов слідами свого приятеля ген. Абакумова й згинув з клеймом „зрадника" своєї совєтської „батьківщини", то показалося, що „радянський народ" таки скоріше ,нещадно розправився" з ним, як з наміченими ним жертвами. Ці продовжують жити і вести боротьбу, бо, сьогодні, мабуть, ще немало таких, про яких писав ген. Ковальчук, що вони „переховують у себе бандитів і надають їм матеріяльну або іншу допомогу". І тому „радянський народ" так скоро поспішає з новим зверненням до них і, „в хвилині великого політичного й трудового піднесення з приводу XX з'їзду комуністичної партії" обіцяє їм прощення усіх провин.

Це тому, що Москва таки боїться українських повстанців і підпільників. Вона знає, що людей, які вороже ставляться до большевицького режиму є мільйони, але осіб здатних організувати активну боротьбу мало. Українські повстанці й підпільники власне належать до категорії таких людей. Вони вміли організувати боротьбу проти большевицького режиму не тільки в Україні, але навіть у совєтських концентраційних таборах, де за їх проводом пішли в'язні різних національних груп, не виключаючи й росіян. І Москва знає, що у відповідну хвилину, оці люди, як колись їхні попередники — Лейб-Ґвардії Волинський полк, що перший повстав у Петербурзі, можуть запалити пожежу, що зможе зруйнувати російську колоніяльну імперію.

І тому Москва пише й писатиме до них звернення, як довго вони ще існують. Але, щоб вони перестали існувати, то мусів би хіба перестати існувати український народ!

(Кінець)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Дітройт, Міш.

Шевченківське Свято

Старанням Федерації Американських Українців стейту Мишиґен при співучасті Відділів УККА в Дітройті в залі Українського Народного Дому при вул. Мартин відбулося 11 березня 1956 р. о год. 3-ій поп. Шевченківське Свято. Дуже відрадне явище, що і минулого і цього року ці дві чільні організації дружньо і спільно влаштували це велике свято. Спонзорами були 13 наукових, освітніх, робітничих і інших установ і товариств та 25 приватних, визначних осіб.

Програма Свята - Концерту була добре підібрана і багата. Американський Гимн відограла на фортепіяні знана на терені Дітройту піяністка Ольга Дубрівна Соловій. Свято відкрив короткою промовою голова Федерації Ам. Українців ст. Мишиґен Василь Довгань. Він вказав на велику вагу святкування Шевченкових роковин для усіх українців. Чоловічий хор „Боян" під управою дир. Ярослава Филипова виконав з пієтизмом „Заповіт", муз. О. Кошиця. Цей хор відспівав ще три пісні до слів Шевченка: „Огні горять" — муз. Ст. Людкевича, „Сонце заходить" — муз. Воробкевича - Роздольського та „Косар" — муз. Людкевича. Добре акомпаніювала Ольга Дубрівна Соловій. В пісні „Косар" всі голоси звучали повно і гармонійно, динаміка видержана якнайкраще. По виконанні цієї пісні можна ствердити, що хор „Боян" має високі, добрі голоси і при солідній праці та більшому числі співаків може добитися гарних успіхів. — Святочну промову „Т. Шевченко в бронзі віків" виголосив з питомою собі красномовністю голова УЛМКлюбу Михайло Важанський. Наводячи цитати поета, взивав він до єднання, яке тепер може становити про наше існування. Гірко дорікав нашим провідникам, що ще не знайшли спільної дороги в боротьбі за кращу долю нашого народу. — Дві пісні — „Минають дні" і „Реве та стогне" сл. Шевченка, муз. Лисенка, відспівав бездоганно соліст баритон П. Садовий. — „Посланіє" Шевченка продеклямував з відчуттям Роман Татарський. Капеля Бандуристів під мист. керівництвом комп. Гр. Китастого впровадила глибоко - чуттєвий настрій серед слухачів майстерним виконанням пісень: „Думи мої..." і „Гей злітались орли..." сл. Шевченка, муз. К. Стеценка та дві улюблені поетові народні пісні. — Закінчено свято відспіванням національного гимну. — Почесний комітет свята з шести осіб очолював адв. Іван Панчук. Назагал, концерт пройшов вдатно, в чому велика заслуга ділового комітету, що складався з восьми осіб, головно членів Федерації Амер. Українців ст. Мишиґен та Укр. Літ.-Мист. Клюбу. Велику залю УНДому виповнила святочна публіка.

Я. Зубаль.

Нюарк, Н. Дж.

ПІВРІЧНІ ПОПИСИ УМІ

В неділю, 26 лютого 1956 р. відбулися два пописи учнів Українського Музичного Інституту, відділів в Нюарку, Пассейку та Джерзі Сіти в гарній концертовій залі при головній вулиці міста Нюарку, де учні виконували свою програму на бездоганних інструментах. Композиція програмок була розв'язана за ключем хронологічного порядку років навчання та за поазбучним черґуванням прізвищ виконавців, що в сумі дало прозору та упорядковану цілість. Завдяки відданій праці секретаря відділу УМІ в Нюарку д-ра Л. Голінатого та жертвенности Батьківського Комітету адміністраційна підготовка до виступів учнів заслуговує на спеціяльне признання.

Виконавцями програми були учні фортепіянових кляс учителів Богданської, Дзядів, Заяць, Клим, Темницької, Фоменка, Чипак і скрипкової кляси Цісика, — а саме:

з підготовного року: А. Данилко;

з першого року нижчого курсу: З. Бекесевич, Л. Вітер, Леся Левицька, Лідія Левицька, М. Малюца, О. Мигаль, Л. Миськів, Л. Підгорецька, З. Смішкевич;

з другого року нижчого курсу: Н. Василів, Д. Венке, М. Гаврилюк, Л. Гельбіґ, Л. Гук, М. Дармохвал, Т. Равш, А. Сиваник, М. Цибик;

з третього року нижчого курсу: М. Гарасимович, З. Гнатик, М. Ковблянська, Дзв. Левицька, М. Леськів, О. Нагнибіда, Д. Роговський, М. Сорочко, У. Цяпка, Я. Шпирка, Л. Яковенко;

з четвертого року, нижчого курсу: М. Борович, О. Ґелемей, М. Дармохвал, М. Домарецький, О. Карпенко, У. Ковальська, Л. Коровник, А. Панкевич, Т. Панкевич, Б. Сигалів, Л. Янів;

з першого року, середнього курсу: Б. Ничка, Л. Рудницька, Ю. Стецюк та В. Кобзар з другого року середнього курсу.

Скрипкова кляса була заступлена учнями: І. Стройник (II н.), Л. Бекесевич (III н.), С. Нагнибіда (III н.), Г. Сплавник (III н.) та В. Янюк (III н.).

На основі прослуханих виступів поодиноких учнів треба ствердити загальний поступ в їхньому навчанні. Деякі з них, завдяки тісному контактові з учителями та солідної підготовки осягнули своєю наполегливою працею справді серйозні успіхи. Згадати б тут О. Нагнибіду, Д. Роговського, Л. Рудницьку чи Б. Кобзаря. Яка приємність бути свідком їхнього росту, де талант, підтримуваний відповідним і правильним вишколом, блистить подивугідним результатом! Чекаємо подібних вислідів і від інших талановитих учнів нашої школи. І справді, талантів у нас чимало. Одначе їхнім обов'язком — постійно змагати до технічного і музикального удосконалення, бо може саме в цьому змаганні лежить й уся суть таємниці мистецьких осягів.

Дуже відрадним явищем були виконання творів українських композиторів. Одначе ще яснішим моментом треба вважати пієтизм чи ентузіязм, з яким учні виконували рідну музику. Було б побажаним, щоб імена наших композиторів ще частіше з'являлися на програмках виступів учнів УМІ. Зокрема треба звернути увагу на нову композицію М. Фоменка п. з. марш на тему української народної пісні „Їхав стрілець на війноньку" для фортепіяну на чотири руки і то тим більше, що того роду твори бувають „білими круками" в нашій музичній літературі.

Ігор Соневицький.

Мілвокі, Віс.

Протестаційна Манiфестація.

11 березня 1956 р. відбулася в Мілвокі протестаційна маніфестація з приводу стратування совєтськими танками 500 українок в невільничому таборі праці. Маніфестація відбулася в авдиторії школи св. Рози заходами місцевого Відділу Союзу Українок Америки під протекторатом Відділу Українського Конґресового Комітету Америки.

На маніфестацію запрошено представників влади, преси, телевізії та поневолених народів. Присутніх на залі було біля 250 осіб. Протестаційна маніфестація розпочалась відспіванням Американського Гимну п. Марією Гузій.

До зібраних в авдиторії доносяться звуки сонати Шопена оп. 35 (марш), розхилюється завіса сцени, на якій видніє напис „500", що стоїть на камені, під яким горить вогонь. Над написом звисає, спущений до пів машти український національний прапор. Обабіч каменя — менші сумні чорні прапори. Цілість сповита зеленню та живими квітами

Після того на сцену вийшов заступник голови Відділу УККА інж. В. Нагірняк, який провадив програму і запросив до слова голову Відділу УККА п. Константина Мандзенка, який привітав зібраних в імені Відділу Союзу Українок Америки й Конґресового Комітету. В короткій промові він вказав на дикі методи й жадобу крови кремлівсько - комуністичного режиму, звернувся до українських жінок та висловив повне зрозуміння їх розпачі, болю і обурення, що одночасно охоплює всю Українську Націю, всі поневолені народи і людей вільного світу. Промовець сказав, що не сміємо мовчати, коли Кремль тероризує поневолені народи і сіє брехню в цілому світі. На закінчення промовець остеріг вільний світ та вказав на загрозу, що вже над ним зависла.

П. В. Нагірняк відчитав листи від губернатора стейту Висконсін, від Архиєпископа міста Мілвокі, посадника та від конґресмена Заблоцького.

Після того виступав ряд промовців, які з'ясовували тяжку долю української жінки та цілого Українського Народу за залізною завісою. Промовляли: п. Анастазія Хариш, містоголова Головної Управи Союзу Українок Америки, парох Української Православної Парафії о. прот. В. Булавка, парох Української Гр.-Католицької Парафії о. І. Олексюк, директор Слов'янського Інституту, професор Маркет Університету д-р Роман Смаль-Стоцький і колишній конґресмен Чарль Керстен, який, між іншим, сказав таке: „Масакри за залізною завісою є головною тактикою комуністів до поборювання або підкопування опозиції чи спротиву". П. Керстен твердив, що в цій країні комуністи бояться віце-президента Ричарда М. Ніксона і тому ведуть проти нього кампанію. П. Керстен казав, що мав інформації від довіреної особи німецького канцлера Аденауера, що червоні провідники Хрущов та Вуланін говорили Аденауерові під час його візити в Москві про свою глибоку ненависть до Ніксона.

Після промов, на тлі відповідної музики та гуркоту моторів танків, приявні побачили жахливу картину масакри. На сцені стояв совєтський танк, під яким знаходилися стратовані жінки, перед танком група жінок, які обнявшись тісно руками, творили живу стіну та з жахом вдивлялися в танк.

Наступна картина уявляла собою групу української молоді і дітей в національних строях, над якими, під звуки пісні „Америка", з'явилася постать Свободи, як символ надії визволення.

Протестаційна маніфестація закінчилась проспіванням присутніми на залі українцями Українського Національного Гимну. Ціла імпреза випала гарно та зробила величезне враження на американців і присутніх членів делеґацій поляків, словаків, сербів, хорватів, албанців і мадярів.

Про маніфестацію вмістила статті місцева американська, польська та литиська преса. Місцеві телевізійні станції подали в своїх програмах відповідні репортажі.

Н. Н.

Ню Йорк, Н. Й.

З похорону на залишенців

10 березня 1956 року упокоїлась в Бозі, по довгій і важкій недузі, бл. п. Марія Осадчук Іванів.

Вістка про її смерть глибоко діткнула всіх, що її знали як артистку зі сцени і як щиру українку з подільських земель Збаражчини, яка не жаліла ані труду ані гроша на церковні і народні цілі та допомагала сиротам залишенцям на скитальщині. Останнє її прохання було, щоби перевести збірку на її поминках для сиріт-залишенців.

Її волю виконано. По похороні Покійної зійшлися всі гості до домівки „Дністра", 361 Від. УНС, на поминки, де й переведено збірку, під час якої присутні гості зложили $42.25, які вислано згідно з призначенням через наші допомогові комітети. Збіркою занялась Станислава Гурин, членка Самостійного Золотого Хреста ім. Ольги Басараб, Відд. 15 у Ню Йорку.

Н. Н.

● **Тисячі туристів** оглядають у Вашинґтоні японські вишні, які починають вже цвісти. Вишні вповні розквітнуть у половині цього тижня.

● **Нюйоркський** комуністичний щоденник „Дейлі Воркер" вислав оскарження до президента Айзенгавера проти Податкового Уряду, який зайняв бюра цього видавництва за незаплачені податки.

60-ліття Василя Авраменка

Українське громадянство міста Торонта відзначає 60-ліття Василя Авраменка і 30-ліття його плідної праці для поширення і закріплення українського національного танку на американськім континенті.

Відзначає цей подвійний ювілей Концертом, який відбудеться 8 квітня, в год. 3 попол. в Мессей Гол.

Василь Авраменко є під сучасну пору не тільки батьком відродження українського танку та його інтерпретатором, але він є також першим продуцентом українських фільмів. Щойно по випродукуванні Авраменком фільму „Наталка Полтавка" почали продукувати українські фільми.

Заслуги Авраменка на полі українського танку, популяризації українських строїв і пісні, безспірні. І тому саме все українське громадянство ставиться до праці Василя Авраменка з признанням і пошаною. Доказом того є хоч би й те, що його Ювілей у Торонті відбувається під Високим Патронатом Архієпископа Української Греко-Православної Церкви Торонта і східньої Канади Владики Михаїла, Екзарха Української Католицької Церкви східньої Канади Єпископа Кир Ізидора і Комітету Українців Канади, як теж за повної підтримки відділу КУК у Торонті та його складових організацій, Крайової Екзекутиви УНО Канади, Центральної Управи ЛВУ, Крайового Комітету СУМ, Екзархальної Управи БУК, Провінційної Екзекутиви СУС, Ветеранських Організацій і Молодечих та церковних громад.

Н. Н.

ГРИЦЬ ЗОЗУЛЯ І „КАДАЛЕКІВЕЦЬ"

— Гей, Грицю, маю клопіт з карою. Не хоче рушати з місця!

— Бо встидається за тебе, що ти Національного Датку не платиш!..

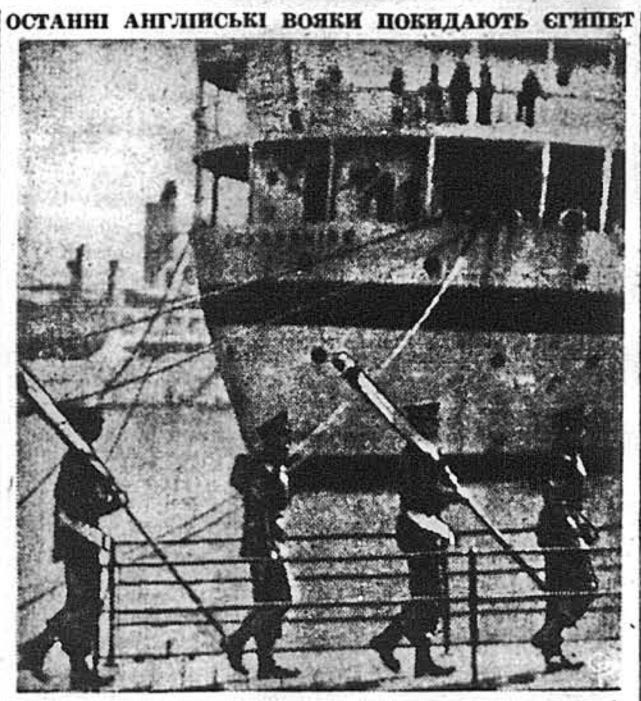
Національний Даток складайте:
UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE OF AMERICA
P. O. Box 721 Church Street, Annex
New York 7, N. Y.

Короткі Вісті

● **В англійському парламенті** один соціялістичний посол твердив, що уряд ЗДА „посередньо" і без публічного оприлюднення, заплатив комуністичному Китаєві 112,000 долярів, як відшкодування за знищення націонал - китайським революціонером комуністичного літака, що віз комуно-китайських журналістів на конференцію в Бандунґу. Цей саботаж, при якому згинуло 15 осіб, стався на терені Гонґ Конґу. Формально ті гроші заплатила націонал - китайська агенція, але фактично буцімто дав їх американський уряд.

● **Чотири країни** Південної Европи — Греція, Туреччина Італія і Юґославія — потребують разом всього лише... 2,000,000,000 долярів, щоби перевести у себе за найближчих 5 років такі економічні реформи, які бодай трохи поліпшили б цивілізаційні умовини, облегшили нужду й підвищили примітивний життьовий рівень населення. Це ствердила офіційно Економічна Комісія ОН для Европи. Трудно допомагати їм за одним пляном, бо в республіканській Італії і в монархічній Греції господарство індивідуально - ліберальне, в Юґославії комуністичний устрій, а в Туреччині переважають державні монополії.

ОСТАННІ АНГЛІЙСЬКІ ВОЯКИ ПОКИДАЮТЬ ЄГИПЕТ

Останніми англійськими вояками, що залишили територію Єгипту в зоні Суезького каналу, були полкові прапороносці, яких видно на світлині при вході на корабель, що має забрати їх до Англії. Це закінчує остаточно 74 роки британської військової контролі цієї важливої стратегічної зони, що тепер перейшла під контролю Єгипту.

У Парижі арештували редактора за бунтування війська

Париж. — Редактора Кльода Бурде, передовика поширеного політичного тижневика „Франс Обсерватер", арештували за таку гостру критику політики французького уряду в Альжирі, що уряд добачив в ній бунтування війська та обнижування моралі вояків, які боряться тепер в Альжирі проти тамошньої арабської партизанки. Бурде належить до т. зв. прогресистів, себто лібералів з про-комуністичними симпатіями. Він виступав увесь час проти політики Франції в Індо-Китаї, а тепер назвав війну в Альжирі „брудною війною". Він виступив гостро проти пляну уряду покликати під зброю 100,000 французьких резервістів, які — мовляв — мали б тратити молоді роки, а то й своє життя чи здоров'я для „брудної війни" уряду з арабськими партизанами. В офіційному комунікаті повідомлено про те арештування і виправдано його мотивами зберігати мораль війська у важкій для французької держави хвилині. Водночас переведено ревізію однаково в домівці названого тижневика, як і в помешканнях всіх редакторів того часопису.

Айзенгавер обіцяє ініціятиву в справі расових обмежень

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер в листі до губернатора Флориди ЛеРоя Коллінса з 31-го березня заявив, що візьме ініціятиву в свої руки в справі расових обмежень, якщо Конґрес не здійснить його пропозиції і не покличе в цій справі окремої двопартійної комісії. Губернатор Коллінс звернувся був недавно з пропозицією до Президента, щоб скликав конференцію губернаторів південних стейтів та стейтових генеральних прокураторів до Білого Дому. В своїй відповіді губернаторові Коллінсові Айзенгавер заявив, що він все ще сподіється, що Конґрес прихильно віднесеться до його пропозиції і покличе свою власну комісію, яка матиме право покликувати свідків на переслухання в справі расових обмежень. — „Але, заявив Президент, якщо Конґрес цього не зробить, я подумаю про конференцію іншого типу, маючи на увазі і таку конференцію, яку ви пропонуєте." Айзенгавер заявив у своєму листі до губернатора Коллінса, що „здає собі справу з тих труднощів, які виникають при здійснюванні рішення Найвищого Суду ЗДА про скасування окремих шкіл для дітей кольорового населення." Та Президент ствердив, що в деяких південних стейтах зроблено досі поважний поступ в об'єднанні шкіл, і тому, на його думку, треба з вирозумінням та терпеливістю здійснювати рішення Найвищого Суду.

Ціни на фармерські продукти збільшилися в березні на два відсотки

Вашинґтон. — Департамент рільництва *повідомляє*, що в місяці від половини лютого до половини березня цього року ціни на фармерські продукти збільшилися на два відсотки в порівнянні з попереднім місяцем. Найбільш збільшилися ціни на такі продукти, як помідори, картоплі і бавовна. Збільшилися ціни на волове, свиняче і куряче м'ясо, але з цього збільшення не мали фармери користи, бо подешевшали молоко, яйця і телятина. В половині березня ціни на фармерські продукти були на 5.4 відсотка менші в порівнянні з тим самим часом минулого року, і на 26.5 відсотка менші в порівнянні з рекордовими цінами в лютому 1951-го року. Одночасно в місяці березні ціни на товари, які купують фармери, збільшилися на дві треті одного відсотка в порівнянні з попереднім місяцем.

ВСЯЧИНА

„ШАВЕР" ДЛЯ ҐРЕЙС КЕЛЛІ

Приятельки й знайомі кінової зірки Ґрейс Келлі з Филаделфії влаштували для панни молодої в Ню Йорку „шавер" — передвесільне прийняття, під час якого складають дарунки молодій. Ці дарунки складали під велику парасолю блідожовтого кольору, бо той кольор буде панівний на весіллю, яке відбудеться в Монакко. Панна Келлі прибула на це прийняття автом разом із своєю матір'ю, шурином і сестрою. Прийняття відбулося в домі пані Ричардсон, яка сказала представникам преси, що молода дістала „різні подарунки", але не хотіла сказати які, бо це чисто „приватна справа".

783 УЧНІ СЕРЕДНІХ ШКІЛ ЗМАГАЛИСЯ ЗА КРАЩЕ ЗНАННЯ ЛАТИНИ

В будинку Нюйоркського університету відбулися рідкі змагання в цій країні, де в середніх школах не навчають стільки латини, скільки в Европі. В цих змаганнях брали участь 783 учні середніх шкіл стейтів Ню Йорку, Пенсилвенії, Ню Джерзі, Мериленду та Нової Англії. Учні перекладали Непоса, Лівія, Цезаря і Ціцерона. За найкращі переклади давали такі нагороди: для збірних шкільних дружин — чаші, і для окремих учнів — залоті медалі.

ЗДА ДАРУЮТЬ ХАРЧІ ТУРЕЧЧИНІ

Адміністрація Міжнародньої Співпраці повідомляє, що ЗДА подарують Туреччині харчів на суму 14,000,000 долярів, щоб допомогти тій державі перебути переднівок. На цей дарунок складеться: 40,000 тонн пшениці і менші скількості масла, сиру, спорошкованого молока, муки і рижу. Ті харчі возьмуть з державних харчових складів.

БЕРТРАНД РАССЕЛЛ БОРОНИТЬ ШПИГУНА МОРТОНА СОБЕЛЛА

83-річний англійський філософ і математик Бертранд Расселл написав листа до „Манчестер Ґардіян", в якому боронить спільника шпигунів — подружжя Джуліюса і Стелі Розенберґів — Мортона Собелла. Розенберґи згинули на електричному кріслі в червні 1953 року, а Собелла засуджено до 30-річного ув'язнення, і він тепер відбуває кару в тюрмі Алькатраз. Цікаво, що англійський ліберальний філософ не друкує листів проти тих злочинів, яких допускаються комуністи, тільки в своєму лібералізмі боронить звичайного шпигуна, який сам признався до злочину, і тільки тому його не засуджено до смертної кари. Дивні ті лібералі — англійські лорди, типу лорда Расселла.

Господарські Вісті

ДИВІДЕНДИ ЗБІЛЬШИЛИСЯ НА 12 ВІДСОТКІВ

Департамент торгівлі повідомляє, що в січні цього року виплачено в цій країні 809,000,000 долярів дивіденд, на 12 відсотків більше, як в тому самому місяці минулого року. Найбільше зросли дивіденди мануфактурних компаній, бо аж на 15 відсотків в порівнянні з січнем 1955 року. Збільшилися дивіденди капалень, фінансових компаній і компаній залізничних. Зате обнизилися дивіденди компаній транспортового влаштування.

ЕКОНОМІЧНИЙ ЗРІСТ ДИВУЄ ЕВРОПУ

Самі европейці не можуть повірити в те, що їхні країни так швидко зростають під економічним *оглядом*. В Англії в короткому часі так зростає економіка, що ніхто не може повірити, звідки береться сприрвець, капітал і робітна сила. Те саме діється в Італії і Франції, де ніхто не сподівався такого швидкого економічного росту. В цих країнах вкладають в розбудову промислу стільки грошей, що це перевищує нормальну економічну звишку. В Італії в першому році так званого пляну Ваноні збільшилися інвестиції на 11 відсотків, хоч найбільший оптиміст передбачав збільшення тільки на вісім відсотків. Англійський часопис „Ди Ґардіен" пише, що це не є жадна штучна звишка, — „це постійний і здоровий крок вперед". Якщо не буде війни, то цей рух вперед триватиме принаймні п'ять років, і ми мусимо йти з ним нога в ногу.

ПЛЯНУЮТЬ БУДУВАТИ ДОМИ ЗА ПЕНСІЙНІ ФОНДИ РОБІТНИЧИХ СПІЛОК

Стейтовий мешканевий комісар Джозеф П. МекМерей пропонує зорганізувати напів публічну фінансову інституцію, яка мала б до диспозиції один більйон долярів із пенсійних фондів робітничих спілок і за ці гроші будувала б доми для середньозаможних людей. З цією пропозицією виступив Меррей перед нюйоркським губернатором Гарриманом. Комісар Меррей пропонує, щоб ухвалити відповідний закон, який дозволяв би зорганізувати аґенцію, бонди якої закупили б пенсійні фонди робітничих спілок. Ця корпорація не була б стейтовою аґенцією, ані не була б контрольована стейтом, тільки її контролювали б ті пенсійні робітничі фонди, які куплять її бонди. Існувала б і звичайна стейтова контроля. Ця корпорація давала б інвестиції до висоти 90 відсотків вартости домів в формі звичайних морґеджів. Ціна за одну кімнату в цих домах виносила б від 18-ох до 22-ох долярів, отже комірне від чотирикімнатного мешкання становило б коло 80 долярів місячно.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ГЕМТРЕМК, МИШ. — Місячні збори Т-ва ім. М. Шашкевича 94 Відд. відбудуться в неділю, 8-го квітня, о год. 1:30 пополудні, в залі У. Д. К. 2376 Ґрейлінґ. Проситься всіх членів прибути на збори. — Управа.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Т-во ім. Дм. Вітовського Відд. 375 повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 8-го квітня, як звичайно. Проситься прийти та вирівняти свої вкладки. — В. Василюк, гол.; О. Вережницький, кас.; Є. Грималяк, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — В-во св. Василія Вел. Відд. 364 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 8. квітня, о год. 2-ій попол., в У. Н. Домі 3161 East 93 St. — Гр. Кукіз, предс.; В. Врездун, кас.; И. Стойка, рек. секр.; В. Владика, фін. секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Т-во Укр. Січ Відд. 39 повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 8-го квітня, о год. 3-ій попол., в У. Н. Домі. Проситься всіх членів прийти на збори. В суботу, 7-го квітня від год. 8-10 веч і в неділю, 8-го квітня від 12-3 попол., можна вплачувати вкладки. Проситься всіх довгуючих вирівняти всі залеглості. — Управа.

КЛІВЛЕНД, О. — Т-во ім. І. Франка Відд. 334 повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в другу неділю по першім в Народнім Домі де звичайно 8-го квітня, о год. 1-ій пополудні. Проситься всіх членів прибути на збори і довгуючих вирівняти свої залеглості. Проситься привести нових членів. Рівнож новоприбулі, щоби вписували своїх дітей. — Управа.

КЛІВЛЕНД, О. — Т-во „Сокіл" відд. 336 повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 8-го квітня, о год. 1-ій попол. Проситься всіх членів прийти на збори. — Т. Кальмук, рек. секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — В-во св. І. Хрестителя Відд. 230 подає до відома, що місячні збори відбудуться в неділю, 8-го квітня о год. 2-ій попол., в своїй залі 914 Френклин Евню. Проситься всіх членів явитися на тих зборах, маємо багато справ до полагодження та рівно ж підготовка до посвячення Прапора, який закупило Братство. Ваша присутність є конечна. — М. Мушинський, предс.; Д. Войтович, кас.; І. Павловський, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Т-во І. Франка Відд. 241 повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в суботу, 7-го квітня, о год. 3-ій попол., в залі під ч. 74 Герис Евеню. Обов'язком кожного члена явитись на зборах. — Управа.

Посмертні Згадки

ПЕТРО МАГУРА, член 287 Відділу УНСоюзу „Сини України" в Джерзі Ситі, Н. Дж., помер нагло в дні 1-го квітня 1956 р. проживши 62 роки. Покійний народився 1894 р., в селі Угнові, біля Рави уРуської, Зах. Україна. Оставив у смутку дружину Анастазію, дочки Марію Литвинок, Анну і Катерину, та двоє внуків. Похорони відбудуться в середу, 4-го квітня, о год. 9-ій рано з похорон. заведення І. Ковальчика при 129 Grand St. до української кат. церкви св. Петра і Павла, а відтак на цвинтар Holy Cross в Arlington, N. J. — В. И. П.!

ДМИТРО БІЛАХ, довголітній член і основник Відділу 42-го УНСоюзу в Пасейк, Н. Дж., помер несподівано 24-го березня 1956 р., проживши 62 роки. До Америки приїхав 1809 р. До УНСоюзу вступив 1912 р. і безперервно був членом до кінця життя. Покійний родився в селі Настасів, пов. Тернопіль, Зах. Україна. Полишив в смутку дружину Марію, двох синів Михайла і Річарда, дві сестри, двох братів та чотири внуки. Похорон відбувся 28-го березня з погреб. заведення на цвинтар Сідар Лавн при участі Родини, Членів та Приятелів. Світла пам'ять небіжчика залишиться в пам'яті членів Відд. 42 і української громади в Пасейку, як щирого патріота на народній ниві. — В. И. П.!
П. Головачук, секр.

РОЗШУКИ

ХТО міг би подати адресу Стефана ВОЛИНСЬКОГО сина Мафтея з Надвірної? Маю вістки про батьків і фотознимки. Інформацію проситься подати на адресу: Wolodymyr Hilewycz, 318 Bergen St., Newark 3, N. J. Заграничні часописи прохається передрукувати цей запит.

АННА БЕРЕЗА
замужна Барабаш
з дому з села Димешківці, пошукує свого братанича Василя БЕРЕЗУ, син Стефана з села Надвірне, повіт Рогатин, Галичина. Має перебувати в Шикаго, Ілліной. Хто знав би про нього, або він сам прошу писати на адресу:
Mrs. ANNA BARABASH
P. O. Box 31
Slickville, Penna.

Пошукую брата Василя ПЕЦУ народжений в 1926 р. в с. Тишківці, повіт Городенка. Перед від'їздом до Німеччини в 1941 р. замешкував в селі Росохач, повіту Коломия. В Німеччині перебував спочатку в Remscheid, а в 1945 р. Lessenich, Kreis — Euskirchen, при кінці війни його пораненого американці відвезли до Бельгії. Вістки прошу писати на мою адресу:
IWAN PECA
2606 W. Iowa St.
Chicago 22, Illinois

Марія ГОРІШНА, з села Вліх, повіт Зборів, пошукує Антона ГОРІШНОГО, Анну МИСЕВИЧ, Парашо САХМАН. Правдоподібно мали б знаходитись в Ню Йорку. Хто знав би про них, або вони самі прошу зголоситись на адресу:
Barbara KORCHALO - TASKI
6239 Piedmont St.
Detroit 28, Michigan

АННА ВИТВИЦЬКА
275 Bonder Place, Bronx, N. Y.
пошукує кревних Михайла, Теосі й Анну СТИК, які в 1909 або 1910 виїхали з Теребовлі, Галичина. Прошу подати вістку.

Пошукую свого друга Михайла ГУЧКА, син Василя і Марії Гучко, був в Німеччині. Походив з села Теплиці, пов. Ярослав. Хто знав би про нього або він сам прошу відгукнутися до: Sidorsky Nicholas, 137 Olive St., Philadelphia 23, Pa. Заграничні часописи прошу передрукувати.

ТАРЗАН, ч. 3644. Опановане здійснювання.

З котячою спритністю Тарзан підскочив до здивованої мавпи і зловив її сталевим хвитом.

— „Каґода!" — крикнув Булат, піддаючися, коли тріюмфуючий тармангані стояв перед плем'ям.

— Танцюйте „дум-дум" Тарзанові, королеві мавп! — наказав він. Волохаті тварини негайно послухали. Вони стрибали, ричали, гукали — на пошану великої білої мавпи, яка стояла між ними.